

razumevanju samog pojma zlostavljanja, teškoća prilikom kvalifikacije određenih radnji kao radnji zlostavljanja i sporne kaznene politike.

2. Zaprećene kazne ne odgovaraju ozbiljnosti i težini ovog krivičnog dela.

Najteža kazna koja se može izreći zbog izvršenja krivičnog dela zlostavljanje i mučenje je 8 godina zatvora, dok je za krivično delo iznuđivanje iskaza najteža kazna 10 godina zatvora. Za oba krivična dela, osim za teži oblik iznuđivanja iskaza, moguće je izricanje uslovne osude. Zakon o krivičnom postupku za gonjenje učinioca navedenih dela predviđa skraćeni krivični postupak što praktično znači da se protiv navodnih učinioca akata zlostavljanja ne sprovodi istraga već nadležno javno tužilaštvo može da preduzme samo pojedine dokazne radnje – samoinicijativno ili po nalogu suda.

Položaj lica lišenih slobode

1. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija koji reguliše nadležnost sudije za izvršenje krivičnih sankcija počeo je da se primenjuje od 1. septembra 2014. godine.

Sudija za izvršenje krivičnih sankcija je institut koji je zamišljen kao trećestepena instanca ispitivanja pritužbi osuđenika na povredu nekog od njihovih posebnih prava ali i instanca kojoj se osuđenici direktno mogu obratiti sa zahtevom za sudsku zaštitu ukoliko im je ozbiljno ugrožen telesni integritet ili život.

2. Kazneno-popravni zavodi u Srbiji i dalje su prenaseljeni, a materijalni uslovi u pojedinim zavodima su toliko loši da boravak u njima može predstavljati nehumano i ponižavajuće postupanje. Najlošiji uslovi su trenutno u IV paviljonu u KPZ u Sremskoj Mitrovici, VII paviljonu u Požarevcu, većem delu Okružnog zatvora u Beogradu i Odeljenju akutne psihijatrije u Specijalnoj zatvorskoj bolnici i tako dalje.

Većina policijskih uprava nema prostorije koje su adekvatne za sprovođenje mere zadržavanja ili nema dovoljno prostorija za zadržavanje, pa koristi zatvorske.

3. Zbog rastućeg problema prenaseljenosti kazneno-popravnih ustanova, Vlada Republike Srbije je 2010. godine donela Strategiju za smanjenje preopterećenosti smeštajnih kapaciteta u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija u Republici Srbiji u periodu od 2010. do 2015. godine, dok je Akcioni plan za sprovođenje Strategije usvojen 2011. godine. U periodu od usvajanja Strategije pa do zaključivanja ovog izveštaja broj lica koja borave u kazneno-popravnim ustanovama Srbije smanjen je za nešto više od hiljadu. U toku 2014. godine broj pritvorenika se kretao oko 1.800 a ukupan broj zatvoreničke populacije oko 10.600.

4. Broj određenih pritvora od strane sudova nije opadao u meri u kojoj se smanjio broj pritvorenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, već je opao broj lica (okrivljenih) protiv kojih je pokrenut krivični postupak. Primena mera alternativnih pritvoru bila je zanemarljiva u odnosu na ukupan broj pritvorskih predmeta. Veliki broj sudova nije koristio nijednu meru za obezbeđenje prisustva okrivljenog i nesmetano vođenje krivičnog postupka osim mere pritvora, ili su ostale mere koristili u zanemarljivoj procentu.

5. Ova praksa dovela je do toga da se u Srbiji u proseku izrekne oko 20.000 dana neosnovanog pritvora godišnje. Ovo ima i ozbiljne finansijske posledice po budžet Republike Srbije. Tako, na